

SARUSI KISS BÉLA

A BÉCSI UDVARI KAMARAI LEVÉLTÁR GEDENKBÜCHER ÖSTERREICH MAGYAR VONATKOZÁSÚ IRATAINAK REGESZTÁI¹

I. közlemény² (65–67. kötet (1546) 1549–1552)

Az Udvari Kamara ún. osztrák Gedenkbücher sorozatának feltárása immár több évtizedes múltra tekint vissza. A Gedenkbuch³-ok első tizenkilenc kötetéről, ami a Miksa-kori irat-másolatokat tartalmazza (Die „Gedenkbücher“ der Epoche Maximilians I.) és a második, későbbi sorozatnak nevezett (Die spätere Reihe) kötetek osztrák (alsó-ausztriai-) sorozatának (Die österreichische <niederösterreichische> Reihe)⁴ első 42 kötetéről a Magyar Országos Levéltár E 239 *A bécsi Udvari Kamara levéltárában őrzött segédkönyvek és iratok másolatai (1255–1867)* című fondja őriz a XIX. század végén, a XX. század elején készített másolati köteteket. A másolás minden bizonyára költséges és fáradságos munkája valamikor az I. világháború

- 1 Jelen közlést a 2004 és 2008 közötti összesen négy hónapnyi Klebelsberg Kunó ösztöndíj tette lehetővé. Külön köszönettel tartozom Gecsényi Lajosnak, aki mindvégig támogatta ezt a feltárást. Meg kell jegyezni, hogy *Budapest Főváros Levéltára* nemcsak munkaidő kedvezményel, hanem a technikai háttér megteremtésével is támogatott, amiért Á. Varga Lászlónak tartozom köszönettel.
- 2 A Fons következő számaiban közlöm a regeszták folytatását. 2008 szeptemberéig a 75. számú kötetel készült el, amely 1557-ig tartalmaz másolatokat. Előreláthatólag még legalább négy-öt közleményre lesz szükség, hogy az összes elkészült regeszta megjelenhessen.
- 3 A Gedenkbuch-ok olyan másolati könyvek, amelyekbe az Udvari Kamarából és más kamarai szervektől kimenő, mindenekelőtt az alsóbb kamarai szervek és hivatalnokok részére küldött iratokat másolták be.
- 4 Ezen elnevezéseket az ÖStA kiadásában megjelent kiadványból vettem át. Publikationen des Österreichischen Staatsarchivs. II. serie: Inventare österreichischer Archive. Inventar des Wiener Hofkammerarchivs. VII. Bd. 1. Wien, 1951. 77–80. p. A kötetben ismertetik a Gedenkbücher-ek levéltári rendszerét és részben tartalmi ismertetést is annak. A Gedenkbuch-ok, leginkább a Prágában őrzött Böhmsche Reihe forrásértékéről lásd:

Tomás Knoz: Die Gedenkbücher der Kaiserlichen Hofkammer im 17. und 18. Jahrhundert. In: Quellenkunde der Habsburgermonarchie (16.–18. Jahrhundert). Ein exemplarisches Handbuch. Hrsg. von Josef Pauser — Martin Scheutz — Thomas Winkelbauer. (Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, Ergänzungsband 44) (Wien/München 2003). 153–161. p.

idejében megszakadt. A MOL E 239 törzsszám alatt őrzött anyag fondörzskönyvi jegyzete a következőképpen ismerteti az iratanyag forrásértékét: „az 1900-as, 1910-es években az Országos Levéltár számára készítették az itt őrzött [...] másolatokat. A teljes szövegükben átmásolt iratok túlnyomó része uralkodói kegytényeket rögzít, más részük a legkülönbözőbb tárgyú (de valamilyen módon kincstári vonatkozású) uralkodói intézkedéseket. [...] Az anyag jelentős része vonatkozik a szorosan vett Magyarországon túli, horvát-szlavón, tenger melléki területre.”⁵

Az osztrák Gedenkbücher sorozat feltárása 2003-ban kezdődött újra, a 61–64 kötetek feldolgozásával, amelyekről Kenyeres István készített regesztákat,⁶ majd jómagam négy alkalommal évente egy hónapnyi munkával eljutottam a 75. kötetig.

Az Udvari Kamara iratairól készült másolatokat az eredetileg „Camer Registratura” illetve „Cammerpuch”-nak nevezett kötetekben, az Alsó-ausztriai Kamarától az alsóbb pénzügyi szerveknek (vizedomambt) írt másolatokat a „Vizedom- und Exempt Aempter” elnevezésű kötetekben találhatjuk. (Meg kell jegyeznem, hogy annak tiszta logikáját, hogy mikor, miért került egy bejegyzés egyik vagy másik fajta kötetbe és hogy miért fordul elő egy másolat két–három kötetben is (vagy miért csak egyikben), sok kötet átnézése után sem tudom felismerni.) Az iratok nyelve leginkább német, de néhány kiváltságlevél, illetve olasz, spanyol tisztviselő és katona számára írott forrás latin nyelven került bejegyzésre. (Sokkal kevesebb latin nyelvű forrás található, mint az ún. Ungarische Gedenkbücher-ekben, amelyek egyébként — szemben az osztrák sorozattal — mikrofilmen kutathatóak a Magyar Országos Levéltárban.) Az iratok legtöbbször Bécsben keltek, ezért csak az eltérő helyszíneket jelöltem a regesztákban. Az iratmásolatok előtt más duktussal, vastagabb tintával írt „iratcím”-ek állnak (pl.: a lipói várnagy részére kiadott *bestellung* előtt „Purgkrauen auf Lypsch Erasm Guet Bestelbrief”). Ha az iratot több címzettnek is elküldték, akkor az iratok végén jól elkülönítve „in simili” megjegyzés után feljegyezték a többi címzettet is. Az iratcímek helyett vagy mellett néhol rövid regesztákban foglalják össze az iratok tartalmát.

5 <http://193.224.149.3:8080/mol/fond>

6 *Kenyeres István*: A bécsi Udvari Kamari Levéltár Gedenkbücher Österreich magyar vonatkozású iratainak regesztái 61–64. kötet (1547–1550). In: *Lymbus* 3. köt. Bp., 2005. Főszerk.: Ujváry Gábor. 253–294. p. (A továbbiakban: *Kenyeres*, 2005) A MOL E 239 42. sz. kötete tartalmazza a bécsi Gedenkbuch 61. kötetéből kimásolt hungarica anyagot, amely kötetet a dualizmus-kori feltáró munka értékelése érdekében Kenyeres István újból regesztázott. A Magyar Országos Levéltárban őrzött 19. századi másolatok és az említett regeszták összevetése után kijelenthetem, hogy a Budapesten őrzött kötetekbe a tágabb értelemben vett történeti Magyarország területét (tehát Horvátországot és Szlavóniát is) érintő bejegyzéseket másoltak be. Ez tehát ugyanaz a munkamódszer, melyet a kötetek regesztázásakor mi is követtünk.

Ha röviden be kellene mutatnom a most közölt kötetek főbb tartalmi sajátosságait, annyit kell megjegyezni, hogy a 65. számú kötet 591 foliója az 1549–1552. évek bejegyzéseit tartalmazza, de néhány irat, nyilvánvalóan több éves késéssel ebbe a kötetbe került bemásolásra. Az 1550–1552-es években rendkívül nagy számban fordulnak elő bejegyzések a magyarországi hadjáratokban résztvevő mezei hadsereg hadvezéreire, tisztjeire, katonáira és az őket fizető, ellátó segédszemélyzetre vonatkozóan. Mivel ekkor még a hadiigazgatás iratai nem különültek el a gazdasági ügyek intézésétől, minden az Udvari Kamarában keletkezett Gedenkbuch tartalmaz ilyen forrásokat. Különösen a magyarországi spanyol alakulatokra, a horvátországi várak hadianyag ellátására, a zsoldösszegek biztosításának hátterére vonatkozóan jelentős ezek a bejegyzések, de pl. a Komárom várában szolgáló hadinép és a naszádosok, vagy a győri őrség ellátására vonatkozóan is sok a bejegyzés. Különösen sok adat található a 65. sz. kötetben a bányavárosokban működő alkamarai igazgatásra, a Mária királynétől átvett bányavárosi javakra vonatkozóan. A 66–67. számú kötetek már csak egy-egy év másolatait tartalmazzák, és néhány esetben ismétlik a korábbi kötetek bejegyzéseit. Ezekben azonban már sokkal több kisebb jelentőségű, jórészt a végvárak ellátására vonatkozó bejegyzés, valamint nagyon sok „útlevel” (passbrief — többnyire (vámmentes) kiviteli engedélyek) található, amelyek kereskedelem-történeti jelentőséggel is bírnak.

Munkamódszerem az volt, hogy a köteteket végiglapoztam, a bejegyzésekbe beleolvastam és ha magyar vonatkozásra találtam, akkor arról rövid regesztát készítettem. Meg kell jegyezni, hogy sokszor akkor is készítettem regesztát, ha a kötetekben szereplő irat nem a történelmi Magyarország területére vonatkozó helyszínrre, vagy magyar személyre vonatkozott, viszont valamilyen egyéb szempontból érdekesnek találtam azokat (pl. több krajnai, fumei ügy kapcsán).

Mivel jó néhány irat többször is bemásolásra került, ezek esetében a jegyzékben utalok az adott irat első előfordulására, mivel a regeszta is ott található.

Rövidítések, idegen nyelvű kifejezések

AAuK	Alsó-ausztriai Kamara
bestallung/bestellung	kinevezés/felfogadás és fizetési rendelkezés valamilyen poszt betöltésére
contrabanda/contraband	csempészés, csempészáru
kr	krajcár
mFt	magyar forint
passbrief	„útlevel”, általában vámmentes kiviteli engedély

provisionsbrief	kegydíjat megállapító rendelkezés
rFt	rajnai Ft
s. d.	sine dato = dátum nélkül
UK	Udvari Kamara
Vizedomamt	Az osztrák főhercegek (Habsburg uralkodók) magánbirtokait és jövedelmeit kezelő hivatal

Gedenkbücher Österreich Band 65. 1549–1552.

„Camerpuech”

„Hofkammer Registratur” Regsziter: 1r–12v., utána eredeti folio-számozás: 1r–579r.

fol. 7r.

1548.12.21.

Királyi parancs az AAuK-nak. Sigmund és Hans Christoph Schrott testvérek, valamint gr. Zrínyi Miklós (tanácsos, horvát-szlavón bán) között Pozsonyban létrejött szerződés (vertragsbrief) szerint a fenti két testvér Zrínyinek az uralkodóval szembeni követelése fejében öt ezer magyar forintot (75 krajcárral számolva) fizetett. I. Ferdinánd arról értesíti az AAuK-t, hogy a fenti összeg erejéig a két testvérnek Stájerországban és Cili grófságban (birtok-) vásárlási joga (Kaufrecht) van.

fol. 7v.

1549.01.08

A fenti tárgyban az uralkodó a Schrott testvérek részére elismeri ezt az ötezer forintos adósságát, valamint a még apjuktól felvett, mára már 19 ezer rFt-ra rúgó adósságát is. Sigmund Schrott-ot itt tanácsosnak nevezi, és elhunyt apját, Achatzius Schrott-ot udvari tanácsosnak. A Cilli-ből származó jövedelmek között a földesúri jövedelmeket is az adósság kiegyenlítésére fordíthatják.

fol. 12r–13v.

1549.01.29

I. Ferdinánd utasítása (Commisssion bevelch) Hans von Karling-nak és a bécsi városi kormányzónak (stadtanwalt), hogy az AAuK az óvári uradalmat és az óvári vámot hogyan kezelje. „wasmassen die hauptwiertschafft der herschafft Altenburg nunfuran, sambt der Maut daselbst gehandelt werden soll.”

Sok a katona a békés időhöz képest. Erről Zacharias Wochnitzkhy [magyaróvári kapitány] bestallungját átküldi az uralkodó.

fol. 13v–14r.

1549.01.29.

I. Ferdinánd parancsa Steffan Litschauer óvári harmincadosnak az óvári vám kezeléséről.

fol. 49.r.

1549.04.17.

Kötelezvény (Verweisbrief) Georg Schmid soproni harmincados részére.

Az uralkodó 500 magyar forintot (75kr-al számítva) vett tőle kölcsön, amelynek biztosítására ő és örökösei a soproni harmincadosi poszt viselését kapják.

fol. 69.r–v

Prága, 1549.02.01

I. Ferdinánd parancsa az AAuK-nak, hogy Wolfgang Hochenwarter eddigi stájer erdőmester helyett Christoph Frolich-ot nevezte ki.

fol. 81v–83v.

S. d.

A birodalmi rendek által Bécs védelmére és a „Magyarországgal szembeni helyek” védelmére adott segélyek kezeléséről. („Ain summa gelts zu befestigung der stadt Wien und der ortflecken gegen Hungern dermassen und dahin bewilligt worden”)

Ellenőrizni kívánják azt a birodalmi Pfenningmeister-rel és ellenőrével. stb

fol. 122.v–123r.

1549.10.11

I. Ferdinánd reverzálisa Mária királyné részére a Kőrmöcbányát érintő 5 db kiváltságlevél átvételéről.

Az 1548. március 7-én Augsburgban Ferdinánd és Mária királyné között kötött szerződés alapján Mária lemondott a bányavárosi javairól. Ennek kapcsán az alábbi iratokat vette át:

1. oklevél: Mária királyné adománylevele Bernhard Beheim kamaragrófnak, amelyben azt a kőrmöcbányai házat és telket adományozta oda, amely korábban az elhunyt Hans Preus budai polgáré (des abgestorbenen Hannsen Preus burgers zu Ofen) volt.

2. levél: II. Lajos király levele Körmöcbányának, melyben megerősíti, hogy Mária királyné Bernhard Beheim-nek adományozta a birtokot.

3. levél: Mária királyné átadólevele, melyben, melyben ő Sebastian Pemflinger részére fele részben birtokot adományozott.

4. levél: I. Ferdinánd megerősítése arról, hogy Mária királyné a fenti fél birtokot Pemflingernek adta.

5. levél: Pemflinger szerződése (Kaufbrief), melyben a Bernhard Beheim-től megvette azt a negyedrészt, amit Beheim Mária királynétól kapott.

fol. 128rv.

1549.10.03.

Parancs a [besztercebányai] rézbánya igazgatójának Christoph Konritz-nak és helyettesének Wolfgang Hochenwarter-nak, hogy a bányavárosi javak átvételekor mit tegyenek.

Felhívja a figyelmüket, hogy az augsburgi szerződés alapján I. Ferdinánd meg egyezett nővérének tanácsosaival minden olyan ügyben, amely a bányavárosokat érinti. Mária 1549 július 1-től minden jogát átruházta, különösen pedig annak a két házának, aminek a kiváltságleveleit fentebb már I. Ferdinánd átvette.

fol. 149r–150r.

1549.12.22

Parancs a krajnai Vizedomamt hivatalnokai és a laibachi vámosok részére, hogy a Lamberg (?) féle adóságot hogyan szedjék be.

fol. 150r–151r.

1549.12.22

Ugyanarról.

fol. 152.

1549.12.25

Bestellung Erasmus Guet lipcsei várnagynak (Purgkgraven auf Lypsch)

Guet-ra bízza a lipcsei várnagyságot. „Von allen renten, Zinsen gülten, gülttern, Rechtn, gerechtigkaiten in und zugehörungen nichts ausgenommen”

Minden olyan rendes vagy rendkívüli jövedelmet, ami az uradalomból származik, és amely régi vagy új jogon az urbáriumban szerepel, rábizza, azon túl senkitől nem szedhet külön adót. Az uralkodónak illetve Christoph Konritz-nak, a besztercebányai rézvállalat igazgatójának mindig engedelmességgel tartozik. „Darzue soll gemelter Erasmus Guet unns unnd an unser Stat unnsern Niederösterreichischn

Camer Rãth, unnd unserm Rat unnd getreuer lieben Christophen von Khüenritz unnsere verwalter des Khupverhandels im Newsol gehorsam unnd gwertig sein."

Az uralkodót, vagy azt, akit Konritz mindenkör odarendel, mindig köteles a várba engedni.

Az uralkodó tudta nélkül nem szabad az ellenséggel ellenségeskedést szítania illetve egyezkednie. („Er sol auch on unserm wissen und willen, und on sondern Bevelch, aus solichem schloss khainen Krieg anfahren oder sich mit unserm Veintn wo wir die zuezeiten haben wurden vertragen noch ainichen fridlichen annstand oder tading annehmen.”)

Nem hagyhat a birtokból semmit sem elidegeníteni stb. („Dieselben weder behausen noch beherbergen durch sich selbst oder andere offentlich oder hainblich khain fürsich, hilff beystand noch fürderung thuen und von den öbrigkeiten, gerechtigkeiten zuegehörungen durch was schein und weg das beschehen möcht, nicht entziehen, eingriff oder irrung thuen lassen. Dasselbeig selber auch nit thuen, darob vesstiglich handhaben, unsern nutz und frumen fürdern schaden warnen und wenden.”)

Probléma esetén forduljon az uralkodóhoz, a AAuK-hoz, vagy a besztercebányai rézválallat igazgatójához. („Unnd wo was bschwerlichs fürfiel an unns, gedachte unnsere Niederösterreichische Camer oder unnsere verwalter in Neuensol gelangen lassen und ferrer bschaid darauf so es anderst die bitt erleiden mag erwarten demselben nachkumen und geleben.”)

Amennyire csak képes rá akadályozza meg, hogy az uradalomtól bárki is elvegyen bármilyen jövedelmet, jogot. Ezért a várban és a váron kívül, az ellenség ellen, amikor azt a szükség megkívánja az uralkodó költségén jelenjen meg.

Amikor azt az uralkodó megparancsolja, azonnal adja át a várat annak, akinek azt előírták, minden tartozékával, urbáriumával, jegyzékeivel, levelezésével, hadfelszerelésével (puchsen, kugeln, pulver, pley, weer und aller sonst muniton) élélével, az inventárium szerinti felszerelésekkel együtt.

Ha azonban ő akar távozni, akkor azt időben köteles jelezni és az elszámolásainak bemutatása és jóváhagyása után távozhat.

A várnagynak átadják a várhoz tartozó majorságot is, minden robotjával és minden hasznával, amit ő a majorságra fordíthat.

A várnagyi tisztsége viselésének idejére évi 200 mFt fizetést engedélyeznek. 3 lovat a meghatározott élelemmel tarthat, szögek és vasak (Nagel und Eysen) készítésére 2 mázsa vasat kap évente.

A besztercebányai (aus unnsere Camerhof in Neusol) hetente fél hordó „Proschokhy” sört, az uradalom jobbágyaitól, ahogyan azt az urbárium is tartal-

mazza kalácsot, sajtot és marhát („Kholatschn und Khäss, auch Viech”) kaphat saját szükségleteire péntekenként szombatonként és más ünnepnapokkor.

Köteles egy ellenőrt („Gegenschreiber”) is tartani, akinek évi 24 mFt a fizetése, és heti 75 pfeniget kap ellátására. Melchiornak, aki ott egy régi szolga, és aki a lövegekhez ért 40 mFt fizetés és ételmezés jár („zu dem Gschtz khan das Er auch mit dem thorsech, und dabei neben anderenwart für besoldung, cosst und underhaltun”) 40 mFt. „Ainem Starsi der obrist bei den thor ist wochenlich für besoldung” stb. 75 kr. fizetés. 3 trabantnak egyenként heti 60 kr, három őrnek, heti ötven, egy vámosnak heti 75 kr, fentiek mind magyar forintban értendők. Egy erdőőrnek, aki a vlach pásztorok ellen védi az erdőt 13 Ft 20 den fizetség jár. („Ainem Starsy so auf die Walachen zuverhüetung verwüestung der Wald sein vleissig aufsehen haben, unnd sich in annder weeg bey dem haus brauchen lassen soll, ain jar lang zu besoldung.”) „Item ainem worschkhi so lanngze zeit bey dem haus gedient” heti 25 kr. A mondott Gueth és szolgálái, fizetésüket 1549 szeptember 1-től vehetik fel.

fol. 160v.

Prága, 1549.10.30.

Parancs az AAuK-nak, hogy Görzbe nevezzenek ki egy építőmestert.

fol. 161r.

Bécs, 1550.01.02

Konrad von Weiden kinevezése a fenti tisztre.

fol. 164r.

1549.01.18.

Parancs az óvári kapitánynak, hogy a mosoni (Wieselburg) alattvalókat tiltsa el egy új út használatától (hogy az óvári vámot kikertüljék).

Jakob Stamp és Heinrich Schkor (hauptman zu Prugg) jelentették, hogy az óvári uradalmon keresztül új utat hoztak létre, ami nemcsak azért káros, mert a marhákat ezen keresztül hajtják, hanem azért is, mert az ellenség is könnyen használhatja ezt. Ezért megparancsolják, hogy számolja fel azt.

fol. 167v–168r.

1549.01.30.

Jakob Delff Bestellbriefje a trieszti hadszertárba

fol. 168v–176v.

1550.01.13

I. Ferdinánd bányarendtartása a zálogba adott krajjinai Khropp, Stainpuch és Khollinz bányái részére.

fol.177.

Pozsony, 1550.02.10

Parancs az AAuK-nak hogy a laibachi vám ellenőrének, Peter Rosslinak a zsoldját emeljék fel.

fol. 178v–179r

1550.02.15.

Andreas Springenfels egykori komáromi leitnandt nyugdíja, évente 32 mFt, az osztrák Vizedomamt-ból.

fol. 192r.

1550.01.28.

Királyi parancs Hans Lenkovitsch [horvátországi főkapitány] részére, hogy hogyan kezelje Meichau uradalmát.

fol. 192r

1550.03.18

Hans Lenkovitsch r. Meichau uradalmának átadása

Az uralkodó kezébe jutott vár és uradalom jövedelmeit, az uszkokók ellátására kell fordítania. stb.

fol. 207r

1550.04.12

Szabadalomlevél Hans Tengler jelenlegi döbringi (dobronyai) kapitány (várnagy) részére, hogy Mannersdorf nevű birtoka adó és tizedmentes legyen.

fol. 215rv.

1550.04.23

Az uralkodó az AAuK javaslatára engedélyezi, hogy Christoph Froschueber, Steffan Schentl és Stefan Morhaissl, hogy az Ó-Körmöcbányán keresztül folyó Radtpachnak nevezett patakból „von Portessdorf bis auf die Grann” a saját költségükön, az AAuK szerinti feltételekkel aranyat mossanak.

fol. 236.rv

1550.05.28

A bányaváros területén kinyert arany és ezüst kezeléséről.

fol. 253.

1550.06.23.

Passbrief azoknak a horvátoknak, akik a magyar királyság területéről minden családtagjukkal ingóságaikkal Margareta von Khuenrin birtokára költöznek.

fol.253v–254r

1550.06.30.

Niklas Krebs korábbi döbringi (dobronyai) kapitány (várnagy) nyugdíja. Évi 50 mFt a körmöcbányai bevételekből.

fol. 254rv

1550.07.01.

Georg Vischer „hammermeister bei unser Khupferhandverk im Neusohl”, a jelenlegi 105 mFt-os évi fizetése mellé 20 mFt élelemellátást kap.

fol. 265rv

1550.07.07

Parancs Andreas Pogl, Helfreichen von Kuenach és Georg Wlezer részére, hogy azok hogyan adják át a soproni kapitányságot (span und haubtmanschaft) Erasmus Teuffel részére, amit eddig Hans von Weispriach freiherr zu Khobelsdorf bírt.

fol. 266rv

1550.07.08

Utasítás a pozsonyi harmincad alkalmazottainak, hogy a július 7-én meghalt Hans Widman pozsonyi harmincadost a továbbiakban Paul Posel helyettesíti.

fol. 270r–271r

1550.08.05.

Az uralkodó felszólítja Kőszeg városát, hogy engedelmeskedjenek Chritoph Teuffel kőszegi kapitánynak, akinek ő a várat és az uradalmat zálogba adta.

Az uralkodó elismeri, hogy Chritoph Teuffel 465 rFt 26 pf-t és 2 kr-t fordított Kőszeg várának építésére.

fol. 276rv

1550.09.09.

Ferdinánd utasítása Hans Lenkovitsch részére

Értesíti, hogy a bécsi arzenál jelenlegi vezetőjének, Alonso de Contrerasnak, adjon egy hajónyi fát a királyi erdőkből.

fol. 277.v–279v.

1550.08.11

Utasítás Johan Maria Speziosa komáromi építőmester, Leonard Mulner építési számvevő és Georg Adlgäss írnok részére.

Írják össze milyen fegyverekre van szükség. Mérjék fel a vár állapotát, milyen védművek léteznek ott, mit kell építeni. Készítsenek rajzokat. Nézzék meg, hogy a most épülő falak milyen magasak és szélesek. Mérjék fel, hogy a falakon a fa tégglák milyen állapotban vannak hová kell még ilyeneket rakni. Naponta figyeljék meg, hogy a Teichtmaister vagy a naszádosok hogyan állnak az árkok ásásával. Gondjuk legyen a faszerkezetekre stb.

fol. 288r–289r

1550.10.04

I. Ferdinánd parancsa a „vlach” bor Krainán keresztüli csempészetének megkadályozásáról.

fol. 315r–316r

1550.04.06.

Niklas graf zu Salm új adományt kap Marchegre.

fol. 325rv

1551.02.12

I. Ferdinánd kinevezi Augustin Salium-ot a körmöcbányai alkamara („unndter Cammargraf”) hivatalába ellenőrnek (Gegenschreiber).

fol. 326v–328r.

1551.01.08

I. Ferdinánd utasítása és rendelete Jakob Prainbheisl részére, hogy hogyan vegye át a besztercebányai könyvelői tisztelet, hogyan végezze munkáját.

fol. 372.rv
1550.05.14.

I. Ferdinánd a nemrég elhunyt Hans Widman pozsonyi harmincados három ár-
vájának kijelöli gyámul Wolfgang Haller (a bécsi) rotenturmi vámellenőrt és
Sebastian Lang-ot, aki a bécsi mérlegház vámosa.

fol. 389v.
1551.07.13

I. Ferdinánd a felsorolt kőszegi lakosoknak átadja azt a „királynak” nevezett
kőszeghegyi („unnsern Weingartn der khünig genannt am Günsenberg”) szőlőt,
amely a kőszegi uradalomhoz tartozik, és már régóta pusztá.

fol. 399r.
1551.07.24

Hans Lenkovitsch megkapja Tersatt-ot. Engedelmségre szólítják fel az alatt-
valókat.

fol. 399v–400v.
1550.05.04.

I. Ferdinánd értesíti a zenggi élésmestert („profanverwalt”) és Lenkovitsch-ot,
hogy Sebastian de Zäckhy-t kinevezte az élésházba.

fol. 400v.
1550.07.02

Hans Fuchs kinevezve a Zengghez tartozó Trents-be (Tersat?) ellenőrnek.

fol. 407r–408r.
1551.07.15

I. Ferdinánd kinevezi Wolfgan Roll-t a körmöcbányai alkamarához.

fol. 408r–413v.
1551.07.20

I. Ferdinánd utasítása Wolfgan Roll részére a körmöci alkamarához. Feladata a
pénzverés felügyelete.

30 pontos utasítás.

fol. 413v-414r

1550.07.18.

Engedelmességre szólító levél (Gehorsambrief) a Körmöcbányán szolgálók részére arról, hogy Wolfgang Roll-t kinevezték.

fol. 425v.

1550.08.09

I. Ferdinánd utasítja Maximilian Leiser-t, hogy gondoskodjon Peter Teisinger magyaróvári tüzér (püchsenmaister) pótlásáról, aki el kívánja hagyni hivatalát.

fol. 426r.

1551.08.12

Peter Teisinger magyaróvári tüzér (püchsenmaister) provision brief-je. Élete végéig évi 24 rFt-ot kap a magyaróvári kapitányoktól.

fol. 473r.

1551.10.06.

I. Ferdinánd provision brief-je Georg Puechner a besztecebányai rézvéllalat bányamesterének („unser diener und perkmeister bei unser khupverbergverk Neusol”) részére.

fol. 473rv.

1551.10.

Hans Ofner körmöcbányai Goldkunsthandlung (aranybányák) igazgatójának („diener und verwalter der goldkhnusst handlung auf der Chrembnitz”) provisionbrief-je.

fol. 485r-486r.

1551.11.10

Utasítás Valentin Leiner körmöcbányai pénzvizsgáló („wardein”) részére.

fol. 492v-493r.

1551.09.13.

I. Ferdinánd rendelkezése Melchior Maschko véglesi kapitány fizetéséről.

Korábban kapott egy bestellungot a véglesi várnagyi kinevezéséről. Most évi 40 mFt fizetést állapítanak meg számára. Maskó Menyhért véglesi várnagy, amely várnagyságról ő egy külön felfogadási szerződéssel (bestellung) bír, a véglesi hivatviselésének idejére, a mai naptól évente 40 magyar forint fizetést kap kp-ben.

Mindenkor, amikor azt a szükség megköveteli, a várban vagy azon kívül, a hadiszükséglet (Kriegsleüffen) szerint parancsra az uralkodó költségére, ellenkezés nélkül köteles megjelenni. A 40 mFt-ot a véglesi uradalom jövedelmeiből veheti fel, de azt köteles a várnagyi elszámolásaiban pontosan feltüntetni. Amikor a háborús szükség megköveteli, az uralkodó költségére, a várban vagy azon kívül rendelkezésre kell állnia.

„Wir Ferdinand bekennen das wir unnsERM getrewen lieben Melchiorn Mäschkho unnsERM Burggrafen auf Wiglosch über sein burggrafen ampts besöldung, die er sonnst vermüg aines sonnderen bestelbriefs von unns hat, zw dester statlicher seiner unndterhaltung von dato ditz briefs anzuraitten, hinfüran, so lanng Er in solchen diensst bleibt, jürlich noch vierzig hungerisch gulden in müntz, als ein wartgelt genedigchlich bewilligt, unnd verordent, doch das er sich so lanng Er unnsER burggraf sein wirdet, jeder zeit wan er die not ervordert in, unnd ausserhalb des hauss allenthalben in kriegsleüffen [a háborús idők alatt], auf unnsERN bevelch, cossten, und gebürliche bestallung nach gelegenhait des thüen und bevelch, so im auferlegt wirdet, gehorsamblichen brauchen lassen sol, on alle weigerung, wie er unss dann solchem also nachzukumen zuegesagt, unnd sich des gegen unns in sonnderhait verschrieben hat. Unnd sol sich gedachter Melchior Mäschko bestimbts wartgelts der vierzig hungriisch gulden in müntz von obbestimter zeit anzuraiten, hinfüran jürlich, so lanng er unser burgraf auf Wiglosch sein wirdet, von unnd aus den einkommen derselben unser herschafft Wiglosch selber bezallen, welches im auch hierauf in seiner burggrafen ampts raittung für richtig und guet angenommen und passiert soll werden. Ongeverde, M. mit urkundt ditz briefs im durch unser Niederösterreichsiche Kammerräte, auf unnsERN sondern bevelch, mit unnsERM insigl verfertigt.”

fol. 505rv.

1552.01.19

I. Ferdinánd provisionbrief-je, Emerich Khrupetinsky részére, aki „dienner und haubtman über di silber reyter auf der Cremnitz”. A jövedelmet a körmöcbányai bevételéből kell fizetni.

fol. 529v–530r.

1552.03.17.

I. Ferdinánd parancsa a harmincadosoknak. Elengedte a magyaróvári uradalomhoz tartozó Rajka (Rägkndorf) lakosainak a harmincad fizetést.

fol. 530r.

1552.03.17.

I. Ferdinánd kiváltságlevele a fenti ügyben.

fol. 530v–532v.

1552.04.05–07.17

Lenkovitsch-nak különféle kiváltságai Tersat várának zálogolása kapcsán.

fol. 537r.

1552.04.20

Karl von Purggstal bestallungja a horvát és friauli végek hadi fizetőmesteri hivatalának ellátására.

fol. 537v.

Kaspar Egkers gradischkai hadszertáros („zeugwardt”) nyugdíjba vonul. Provisionbrief. Utána az új gradischkai zeugwardt bestallungja.

fol. 541r–543r.

1552.05.28

Thomas Prandorffer komáromi kapitány instrukciója

Az utasítás megegyezik a Hans Tätzgern részére kiadott 1555. évi utasítással,⁷ de hiányzik belőle a 14. és 15. pont. A Tätzgern fizetését 60 rFt-ra emelték, és az utolsó pontban megemlítik a Prandorffer előtti udvarbíró: Michael Schiket és a kinevezéskori kapitányt, Anton Sixt-et.

fol. 539v.

1552.06.10

Parancs Lenkovitsch-nak Maichau-val kapcsolatban.

fol. 562v–563r.

1552.08.19

I. Ferdinánd bestallungja Bartolomeus Schwartz pozsonyi élésmester részére.

Hivatalát egykor leltár mellett vette át, ehhez még hozzá kell számítani azokat a hajókat is, amelyeket majd később adnak át számára. Őrizze meg a gabona és egyéb készleteket a romlástól. Engedelmességgel tartozik az AAuK-nak, a

7 Ld. XVI. századi uradalmi utasítások. Utasítások a kamarai uradalmak prefektusai, udvarbírói és ellenőrei részére. I. köt. Szerk.: Kenyeres István. Bp., 2002. (Fons Könyvek 2.) 312–320. p.

főlélmesternek vagy élelmezési főbiztosnak, ha azonban azok nem elérhetőek, akkor a kamarától kérjen tanácsot „wo aber dieselben nicht in der nahent weren, herauf der Camer anzaigten, und ferrers darinnen bschaid erwarten”. Havi 10 rFt fizetés, egy Tagvercher részére havi 4 rFt. A fizetését és a hajók költségeit a pozsonyi harmincadból kell kérnie.

fol. 571v.
1552.10.31.

I. Ferdinánd bestellungja Laurentz Grinn részére a körmöcbányai alkamaragrófi hivatal ellenőri hivatalára („alle Münz unnd Camersachen empfang und ausgaben”).

Már 1548, a Mária királynétől történt átvétel óta itt teljesített szolgálatot, de eddig nem volt bestellungja. Wolfgang Roll kammergraf mellett kell működnie.

fol. 577rv.
Szklabinya, 1552.10.20

Másolat Révai Ferenc helytartó előtt kötött adásvételi szerződésről, melyben a lipcsei várat 10 ezer mFt-ért a Dóczyaktól megvásárolta az uralkodó.

fol. 577v–578r.
1546.10.10.

Mária királyné átad a Dóczyaknak 1200 Ft zálogösszeget lipcsei várára.

Gedenkbücher Österreich Band 66. 1550.

„Hofkammer Registratur” eredeti folio-számozás 1r–374v. utána: Regiszter: 1r–12v.⁸

fol. 1r.
1550.01.01

Kaspar von Herberstein tanácsosnak stb. évi 150 rFt provízió, a jelenlegi udvari fizetésén (hofbesoldung) túl, a az udvari fizetőmestertől.

⁸ A januári és februári bejegyzések zöme Pozsonyban kelt, márciustól azonban már Bécsben vagy másutt. A dőlttel kiemelt regesztákat részletesen lásd a Gedenkbücher Österreich 64. kötetéhez készült segédletben: *Kenyeres*, 2005. 279–294. p. Ezeknél csupán az irat folio-számát, dátumát és rubrumát adjuk meg.

fol. 8r.

1550.01.08

Christof Teufel kőszegi számadásainak hiányairól.

Részben elfogadták, de négy felsorolt falunál a robot és gabona elszámolások nincsenek rendben.

fol. 10v.

Bécs?, 1550.01.11

Niklas Graf zu Salm nem számolt el azzal a 2300 és valahány forinttal, amit ő a pozsonyi vár építkezéseire, Sebold Schutz építési írnoktól és Ulrich Ehringer-től kapott. Salm minél előbb számoljon el az AAuK-val.

fol. 15rv.

Pozsony, 1550.01.12

Christoph Konritz tanácsos és besztercebányai rézválatat igazgatója számára engedélyezik, hogy azt az 500 Ft többletet, ami neki a Ruttenstain kastélyhoz tartozó hasznából származik, megtarthassa.

fol.18r.

Pozsony, 1550.01.30.

Graz város számára engedélyezik, hogy ágyúöntés céljára vámmentesen hozzanak be 200 mázsa rezet, 20 mázsa „Schlackenwalder” cint. Ezért Konritznak megparancsolják, hogy a 200 mázsa rezet szállítsa Bécsbe, a cseh kamarának pedig azt, hogy a 20 mázsa cint szállítsa oda.

fol. 27r–28v.

Pozsony, 1550.01.30

Az uralkodó Konrad Waal r.

A spanyolok mezei hadak rendszabálya („Erleuterung wie das hischpanisch kriegsvolk hinfuran gehaltenwerden solle”).

Az uralkodó Aldának, hogy hogyan és honnan vehetnek fel zsoldosokat. („von den Corsoleten anzaigung beschiecht: wann derselben ansehlichen personen, aine oder mer, mit notturftigen cersolet so zu Wien oder im velt nit von anderen verkauft sunder wie ir demfal gebrechtigt, aus Italien oder sunst von anderstvo, gen Wien oder ins veld ankomet, das sich der oder dieselben zu dir und dem Conta derstellen, unnd so volgunds hinach ain mussterung des Hispanischen kriegsvolk beschiet, und ain oder mer platz under der anzal der cersolet verledigt befunden, wirdetdas als dan der, oder dieselben, obermelten ankhomenden personen, zu sölichen verledigten

platzen angenommen, und der, oder denselbendie besöldung von der zeit her seiner oder irer stellung angeen und passirt werden solle. Im fall aber das in der negsten musterung, nachdem als er oder ander sich stellen, khain platz ledig wäre. So mügen sölche personen, bis auf die verleidigung an raichung einiger besoldungs gedult tragen, dann wir weiter die anzahl solcher Cersolet, zuerhohen nit gedulden.

fol. 29rv.

Pozsony, 1550.01.31

Provisionbrief Peter Hätterl török tolmács részére, aki a negyvenes években tolmácsolt az uralkodónak, 60 rFt „aus der vizedomambt in Österreich under der Enns” -ból, élete végéig. A bejegyzés áthúzza és mellette kiegészítés: 1558-as évtől 10 rFt-al emelték az összeget.

fol. 38v.

Pozsony, 1550.02.04

UK az udvari fizetőmester részére.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 299 rv. Kenyeres, 2005. 285. p.)

fol. 40rv.

Pozsony, 1550.02.06.

I. Ferdinánd Siegmund Wülpacher főlélmester részére.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 299v–300r. Kenyeres, 2005. 286. p.)

fol. 41v.

Pozsony, 1550.02.07

I. Ferdinánd Sánta Ambrusnak 300 Ft vámmentességet engedélyez a harmincadokra, mivel őt korábban kár érte.

fol. 42v.

Pozsony, 1550.02.08.

I. Ferdinánd passbriefje Conrad Waal részére 1000 akó Bécsben vett borának magyaroszági birtokára, Ricsó [Hricsó] várára történő vámmentes szállítására.

Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 301v. Kenyeres, 2005. 286. p.

fol. 43rv.

Pozsony, 1550.08.02.

I. Ferdinánd elismervénye Niklas Sigmar gajári (Geirn) harmincados részére, hogy amennyiben a nezsideri harmincadosi állás megürül, ő fogja megkapni.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 301v–302r. Kenyeres, 2005. 286. p.)

fol. 43v.

Pozsony, 1550.02.08

Az uralkodó Matthias Fuchs hadi fizetőmesternek.

(Ld. GbÖ Bd. 64. 302rv. Kenyeres, 2005. 286. p.)

fol. 44r–45v

Pozsony, 1550.02.09

Szücs Györgytől (von Dobritz) a harmincadon lefoglalt 3 vég szövet (drei palen mit tuch) és contrabandnak tekintett áru elkobzása és felosztása. Említve: Bécs város és a bécsi vámház valamint a rajkai harmincad.

fol. 45r–46v.

Pozsony, 1550.02.09

Niklas Graf zu Salm részére engedélyezik, hogy Marchegg várának építkezéseire, meghatározott összeget költsön.

fol. 46v.

Pozsony, 1550.02.10

Michael Schick-nek „superintendens uber des gepew zu Comorn” engedélyezte havi 25 rFt havi zsoldot. A kamarások ennek kifizetését a birodalmi segélyből folyósítsák, addig amíg az tart és ameddig Schick a hivatalát viseli.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 302v–303r. Kenyeres, 2005. 287. p.)

fol. 49rv.

Pozsony, 1550.02.10.

Passbrief Christoph Görtshacher trencsényi kapitány részére, egynéhány száz („aindlich hundert”) akó bort és 10 font kueffl sót, amit saját költségén Trencsénbe a vár és az alattvalók jobb ellátása érdekében szállít. Semmilyen adó vagy vám a szállítmányt nem terhelheti.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 303rv. Kenyeres, 2005. 287. p.)

fol. 51v.

Pozsony, 1550.02.11

Passbrief Albert Gellerey és Mészáros Gergely részére 400 akó borról, amit ők Ausztriában vásárolnak és Komáromba a Dunán szállítanak.

Hasonlóan Pozsgay Zsigmond részére, aki Klosterneuburg-ból 400 akó bort Komáromba szállít.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 303rv. Kenyeres, 2005. 287. p.)

fol. 52v–53r.

Pozsony, 1550.02.15

Sigmund von Herberstein kap egy 100 rFt értékű kupát (Trinkgeschir) esküvője alkalmából. Ő Wilhelm Cuna von Kunstat (unsern truchsass — étekgógó) lányát veszi el.

fol. 53r.

Pozsony, 1550.02.15

Három passbrief, Alsó Ausztriában vásárolt borokról

Szijgyártó Imre esztergomi polgár Komáromba 200 akó bor, a Dunán de harmincadot fizetnie kell.

Krusics János Csábrági kapitánynak 500 akó borra, amit a Dunán és szárazföldön szállít a csábrági vár szükségleteire.

Izsák János részére, aki 500 akó bort Komáromba, de vámot és harmincadot kell fizetnie.

(Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 304v. Kenyeres, 2005. 287. p.)

fol. 61rv.

1550.03.01

Kaspar Dominitsch murányi kapitány provisionbrief-je.

I. Ferdinánd figyelembe véve Kaspar Dominitsch érdemeit, amelyeket ő az uralkodónak a török és más ellenségek ellen folytatott hadjáratok során már fiatal kora óta bemutatott, valamint azt, hogy a nevezett magára vállalta a murányi kapitányi tisztelet, ezennel addig, amíg ő a murányi kapitányi tisztelet viseli, 15 patzen vagy 60 kr-al számolva, províziót biztosít számára, amelyet a laibachi vámból fizetnek meg. Erről parancs ment a jelenlegi és jövőbeni laibachi vámosnak. (A bejegyzés át van húzva és mellé újabb bejegyzés: 1557-ben egy másik provisionbrief-et állítottak ki, amelyben már 200 Ft-ot rögzítettek.)

fol. 62r.

1550.03.02.

A nagyszombati (von Tyrnaw) Sánta Ambrus ügyében. (Ld. még fol. 41.)

Annak tudatában, hogy SA-nak török fogsága miatt 885 mFt-ot kellett fizetnie, és még további 285 mFt-al adósa a töröknek, további kedvezményeket ad.

fol. 63v.

1550.03.06.

Passbrief Heves Sebestyén komáromi naszádos részére, 400 akó borra, amit Morvaországban (Märchen) vásárol, és amelyet a Csallóközbe (Schut) Silein-be szállít. Vámot és harmincadot fizetnie kell.

(Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 309v. Kenyeres, 2005. 287. p.)

fol.63v–64r.

1550.03.11.

Passbrief Peter Pesoldt pozsonyi harmincad ellenőr („gegenhandler”) részére. Mivel őt felmentették, ugyanakkor tekintetbe vették hosszú és érdemes szolgálatait, és mivel ő Pozsonyból Kremsbe kíván költözni, ezért engedélyezték számára hogy feleségével és két gyerekével, minden házi felszerelésükkel, szárazon és vízen vámmentesen átköltözhesse.

fol. 77rv

1550. március 20.

Utasítás Marx Sinckmoser királyi titkár részére a török pénz Isztambulba vitele tárgyában.

(Ld. GBÖ Bd. 64. 318r–319r. Kenyeres, 2005. 288. p.)

fol. 87rv.

1550.03.28.

Passbrief Zrínyi Miklós bán részére: a fizetésére kapott karasiát vámmentesen elviheti az emberével.

(Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 322rv. Kenyeres, 2005. 288. p.)

fol. 106rv.

1550.04.01.

Ferdinánd engedélyezi Moritz Paar linzi postamester (postmaister) részére a Bécsből Magyarországra menő posta örökéletű birtoklását. Már eddig is ő végezte, de erről csak most adnak neki írást.

(Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 331v–332r. Kenyeres, 2005. 288. p.)

fol. 115r–116r

1550.04.10.

Utasítás Conrad Wal hadi fizetőmester részére a komáromi naszádos parancsnokok kifizetéséről.

(Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 334v–336r. Kenyeres, 2005. 288. p.)

fol. 117v–119r.

1550.04.14.

Utasítás a spanyol mezei hadak fizetőbiztosainak, hogyan fizessék a spanyolokat.

(Ld. GBÖ Bd. 64. fol. 337r–338v. Kenyeres, 2005. 289. p.)

fol. 122v–123r.

1550.04.16.B.

I. Ferdinánd Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmester r. a végvárak fizetése tb.

(Ld. GBÖ Bd. 64. 339v–340v. Kenyeres, 2005. 289. p.)

fol. 124.

1550.04.16.

I. Ferdinánd Siegmund Wilpacher főélésmasternek

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 340v–341r. Kenyeres, 2005. 289. p.)

fol. 152rv

1550.05.22.

A bécsi és az unter der Enns-i marhakereskedőket illetően, akik Magyarországról marhát hajtanak. Szabályzat, amely a főharmincadosok és a kamarások javaslatára állítottak össze.

fol. 154r.

1550.05.21.

Passbrief Joseph Mailand részére, hogy 200 hordó bort a Magyarországon átlomázó spanyol katonák részére minden vámtól és harmincadtól mentesen szállíthasson.

(Ld. GbÖ 64. Bd. 64. fol. 362v–363r. Kenyeres, 2005. 289. p.)

fol. 168v.

1550.05.31.

Passbrief Hans Lindner részére, hogy 400 akó bort minden vám megfizetése mellett Győrbe szállítson.

(Ld. GbÖ 64. Bd 368r. Kenyeres, 2005. 289. p.)

fol. 173v.

1550.06.01.

Passbrief Anton Sixt komáromi kapitány részére, hogy annyi bort amennyi az ő háztartásába, Komáromba szükséges, Ausztriából minden vám megfizetésétől felmentve Komáromba szállítson.

(Ld. GbÖ 64. Bd 371v. Kenyeres, 2005. 290. p.)

fol. 176r.

1550.06.03.

Passbrief Wolf Heilman részére, hogy 500 akó bort minden vám megfizetése mellett Győrbe, illetve a spanyol katonák ellátására Magyarországra szállítson.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 372v. Kenyeres, 2005. 290. p.)

fol. 200v–201r.

1550.06.12

Lassla von Edlasperg 2 Ft-os büntetésének meghosszabbítása.

fol. 203r.

1550.06.13

Az uralkodó az AAuK-nak

Magyar nemesek (Landleut) kérték, hogy vizsgáljanak ki bizonyos ügyeket a morva rendekkel szemben.

Az uralkodó kirendelt a bajor és szász birodalmi rendekből biztosokat, akik ezt ki fogják vizsgálni.

fol. 205rv

Enns, 1550.06.18

A bécsi marhakereskedők magyarországi marhabehozatala tb.

fol. 215v.

1550.07.07

I. Ferdinánd Niklas Graf zu Salm r. három keresztény török fogságból való kiszabadítása tb.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 388v–389r. Kenyeres, 2005. 290. p.)

fol. 238v.

Augsburg, 1550.08.18.

I. Ferdinánd Niklas Graf zu Salm r. Lőcse város tb.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 398v. Kenyeres, 2005. 291. p.)

fol. 238v.

Augsburg, 1550.08.19.

I. Ferdinánd Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmester r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 398v–399r. Kenyeres, 2005. 291. p.)

fol. 242v.

Augsburg, 1550.08.18.

I. Ferdinánd Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmester r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 400v–401r. Kenyeres, 2005. 291. p.)

fol. 258rv.

Augsburg, 1550.09.06

Általános parancs a szlavón harmincadoknál lefoglalt csempészárokról.

fol. 263v–264v.

1550.09.12

Az AAuK válasza a bányavárosi építkezések tárgyában (Görg Singer).

fol. 266r–267r

Augsburg, 1550.09.16

Matthias Fuchs-nak a magyarországi hadak kifizetéséről.

fol. 283v–284r.

Augsburg, 1550.10.04.

I. Ferdinánd Sigmund Wilpacher főlélmesternek

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 422v–423v. Kenyeres, 2005. 291. p.)

fol. 284v–285r

Augsburg, 1550.10.04.

I. Ferdinánd Sigmund Wilpacher főlélmesternek

(Ld. GbÖ 64. Bd. fol. 423v. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 295rv.

1550.10.06.

A trieszti őrség mustrálása és fizetése.

fol. 303v–304r.

Augsburg, 1550.10.5.

I. Ferdinánd – Sigmund Wilpacher főlélmesternek

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 432rv. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 324rv

Augsburg, 1550.11.24.

I. Ferdinánd elismervénye Hans Lenkovitsch „unnsern Obrsiten Commissari der Crabatischen, Friaulischen und Windischen Ortflecken, Hauptman zu Zennng und über die Uskoken” r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. 443v–444r. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 324v–325r.

Augsburg, 1550.11.24.

I. Ferdinánd Hans Lenkovitsch r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 444rv. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 325rv.

Augsburg, 1550.11.24.

I. Ferdinánd Hans Lenkovitsch r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 444v–445r. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 325v–326r.

Augsburg, 1550.11.18.

I. Ferdinánd Jakob Wesenpach r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 445rv. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 326rv.

Augsburg, 1550.11.18.

I. Ferdinánd Jakob Wesenpach r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 445v–446r. Kenyeres, 2005. 292. p.)

fol. 326v–327r

Augsburg, 1550.11.18.

I. Ferdinánd Jakob Wesenpach r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 446rv. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol. 331v.

Augsburg, 1550.11.21.

I. Ferdinánd Hans Lenkovitsch r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 447v–448r. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol. 332r.

1550.11.22.

Peter Pennzl zuegwart zu Zenng által a tanácsháza melletti puszta telken épített házat I. Ferdinánd neki adományozza örök jogon, de cserébe PP köteles az ágyúk ágyazatát ingyen javítani.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 448rv. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol. 334v–335r.

Augsburg, 1550.11.24

I. Ferdinánd a Vizedom zu Krain r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 448v. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol 335rv.

Augsburg, 1550.11.24.

I. Ferdinánd Jakob Wesenpach r.

(Ld. GbÖ Bd. 64.448v–449r. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol. 337v–338r.

Augsburg, 1550.11.28.

I. Ferdinánd Jakob Wesenpach r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 450r. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol. 350r–351v.

Augsburg, 1550.12.10.

I. Ferdinánd Sigmund Wilpacher magyarországi hadi élelmezési mester r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 460r–462r. Kenyeres, 2005. 293. p.)

fol. 360v–361v.

Augsburg, 1550.12.22.

I. Ferdinánd Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmester r.

(Ld. GbÖ Bd. 64. fol. 465v–467v. Kenyeres, 2005. 294. p.)

fol. 364v–372r

1550.12.28

I. Ferdinánd az UK-nak

Jobst von Lillenberg szlavóniai élésmester kimutatásainak hiányairól.

Jurisics, Zrínyi stb.

Gedenkbücher Österreich Band 67. 1551.

Fol. 1–417v. Ezt követően regiszter, foliózás nélkül.⁹

fol. 5v.

Augsburg, 1551.01.09

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek.

20 ezer Ft küldése Egerbe Niklas Salm kérésére. A pénzt Georg zu Pappendorf adja át Fuchsnek. Az Eger—Bécs posta költségeit duplán kell fizetnie Fuchsnek.

⁹ A kötet restaurálva. A kötet felső részén a tönkrement részek papíróntással pótolva, illetve japánpapírral ragasztva. A szöveg az oldalak tetején kb. 15%-ban megbarnuult ill. sérült, nehezen, néha egyáltalán nem olvasható.

fol. 6v–7r.

Augsburg, 1551.01.10

Az uralkodó Sigmund Wilpachernek a fekete magyar pénzermékről (sérült szöveg).

Az uralkodó vette SW két levelét „die Poss schwartz hungerisch muntz betreffend”, valamint arról, hogy Reinhard von Ebersdorf tábori marsall, Wilpacher felettesének (deinem verwalter zu Komorn) megparancsolta, hogy fogadja el ezeket a pénzeket tőle.

fol. 17r.

Augsburg, 1551.01.28

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek.

Adjon át Reinprecht von Ebersdorf részére 80-100 dukátot. Ebből vásárol Ebersdorf felszerelést a konstantinápolyi útra.

fol. 17v.

Augsburg, 1551.01.28

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek.

Szent György várába (Windischland) felvett puchsenmeister fizetése.

fol. 27v–28r.

Augsburg, 1551.02.14

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek. (Erősen sérült szöveg.)

Don Loys de Osorio-t kinevezte Luis Ordonez helyére a magyarországi spanyol csapatokhoz. Vegye fel őt a mustrajegyzékbe.

fol. 28r.

Augsburg, 1551.02.14

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek.

Francisco Hainrikhetz (comenter), Luazos (?), és Zunige Magyarországon szolgáló spanyol katonáknak 6. ill. 4-4 korona zsoldot engedélyez. Vegye fel őket a mustrajegyzékbe.

fol. 49r.

Augsburg, 1551.03.06

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek.

Fizessen Erasmus Teuffelnek (hauptman uber ein anzall geringe pherdts zu Hungern) ezer mFt-t.

Fizesse ki azt a 200 cseh sáncmunkást, akiket az uralkodó Szolnok megerősítésére alkalmaz. A pénzt az AAUK-tól kapja.

fol. 49v–52v

Augsburg, 1551.03.07.

Utasítás Sigmund Wnkhler „fürten maister” részére

fol. 52v–55r

Augsburg, 1551.03.09

I. Ferdinánd Mathias Mandlich által 6 évig kifizetendő évi 34 ezer Ft-os összeg tb.

Mandlich kifizeti a Mária királynénak a bányavárosokért járó összeget. Ennek biztosítására különféle jövedelmeket (bécsi sóhivatal) köt le Mandlich számára az uralkodó.

fol. 55v–58v.

Augsburg, 1551.03.09

I. Ferdinánd parancsa a bécsi sóhivatalnak a Mandlich féle kölcsön kapcsán.

fol. 58v–59r.

Augsburg, 1551.03.09

I. Ferdinánd elismervénye Mandlich számára a fentiekről.

fol. 59v

1551.03.09.

I. Ferdinánd Konrad Waal mustramesternek, hogy az emelje meg Juan Ortis de Lyva Magyarországon szolgáló spanyol katona zsoldját havi 2 Ft-tal.

fol. 59r–62r

Augsburg, 1551.03.09

I. Ferdinánd Albert Fuggerrel szembeni adóságáról.
(Magyaróvári harmincad.)

fol. 62v–63r

München, 1551.03.11.

Az uralkodó Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek.
Annyi pénzt adjon Reinprecht von Ebersdorfnak, amennyit az kér.

fol. 68v–69v

1551.03.30

I. Ferdinánd utasítása Konrad Waal magyarországi mustramester részére arról, hogy hogyan mustrálja és fizesse a Magyarországon szolgáló spanyol hadakat.

Az engedélyezett létszám 1331 katona a tisztekkel együtt, és 361 „Corsolet oder Rüstung”. Köztük olaszok és egyebek.

fol. 69v–70v.

1551.03.30

I. Ferdinánd utasítása a magyarországi hadbiztosok részére, az új és régi lovasok kifizetéséről, valamint a német landsknechtek Szolnokra történő felvételéről.

Meghagyta Fuchsnak hogy az új és régi lovasokat 1500 Ft-ból fizesse ki. A biztosok ügyeljének arra, hogy a régiek és az újak azonos összeget kapjanak havonta. Kifizethetik a szolnoki német őrseget. Megparancsolta Fuchs-nak, hogy az egri „vorratgeld”-ből adjon a szolnoki vár építkezésére. Wolf Helman szolnoki élésmesternek jelenleg nincs sok feladata. („Und dieweil angeregter Gepew zu Solnok dannacht nit so gar gross, und der jetzt ingesetzt profand verwalter daselbst Wolf Helman mit der profandthandlung nit sonders vill zutheun hat.”) Ezért szükségtelen a szolnoki építőmesteri és építési írnoki hivatalt egy külön ember lássa el. Ezért megparancsolja, hogy Helman lássa el ez építési feladatokat is. Ha Helman mégsem tudja feladatát így ellátni, akkor jelentsenek Bécsbe, amikor is majd intézkednek egy alkalmas személy Szolnokra küldéséről. zámoltassák el Helmant a neki átadott dolgokról. A Szolnokra rendelt fa tb. Küldenek egy téglaegető mestert (zum Zieglprennen) és három szolgáját, akik majd az építkezésnél tevékenykednek. A kőműves fizetését csökkentsek. Az AAuK küld egy hadszertárost („zeugwart”), aki nemsokára odaér. A lovasok fürlehen-jére 2 mFt-ot engedélyez, amit a mostani kifizetéskor vehetnek fel. A 450 lovas felvételéről: 1000 mFt engedélyez erre, amit a hadi fizetőmesternek kell kifizetnie.

fol. 70v

1551.03.29.

Passbrief Zrinyi Miklós részére 62 db karizsia posztót Bécsből Scheckturn?-ba minden 30-adtól és vámtól mentesen szállíthasson.

fol. 77rv.

1551.04.01

Az uralkodó bestellungja Johan Baptista Castaldo részére. Latin ny.

Miksa főherceg alá beosztva, havi 700 rFt fizetés.

fol. 79r.

1551.04.04.

Passbrief Hans Spiegel és Paul Sibenwurger részére, hogy Magyarországon 37 akó bort vegyenek és azt Prágába szállíthassák vámmentesen.

fol. 92r.

1551.04.11

Passbrief Franz von Thurin részére, hogy Görz-be a vámok megfizetése mellett, 100 mut búzát Magyarországból vagy unter der Enns-ből szállíthatnak.

fol. 92r.

1551.04.11

A Mária királyné javára írt 3 záloglevél kiállítása, megőrzése ügyében az Udvari Kamara az AAuK-nak.

fol. 92rv.

1551.04.11

Az uralkodó a krajnai püspöknek egy katona egy havi zsoldjáról, valamint a gradiskai vár falainak javításáról.

fol. 93r.

1551.04.13.

I. Ferdinánd a laibachi vámosnak a katonaság fizetéséről.

(Lenkovitsch.)

fol. 94r.

1550.04.13

Parancs Sigmund Wilpachernek, hogy adjon Gesztes várába négy hordó lisztet Török Ferencnek.

fol. 94r.

1550.04.13

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesternek és ellenőrének, négy spanyol katona fizetéséről

fol. 94rv.

1550.04.13

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesterek és ellenőröknek, hogy Rodrigo de Villandrando spanyolnak 15 korona fizetést engedélyezett.

fol. 98r.

1550.04.13

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesterek és ellenőröknek, hogy Diego de Romero-nak, aki Léva ostroma alkalmával megsérült, vegye fel ismét a mustrajegyzékbe, de most egy koronával magasabb fizetésért.

fol. 100v–101r

1551.04.19

I. Ferdinánd elismervénye Baltazar von Walderstein magyarországi főhadser-táros (veldzeugwart in Hungern) részére, hogy az 1550-ben Egerbe és Szolnokra szállított néhány löveg és tüzérségi felszerelés költségei 2430 rFt 6 kr tettek ki. Ezennel az összeggel elszámolt.

fol. 101rv.

1551.04.19

Az uralkodó az AAuK-nak.

Windisch Kapl-nak engedélyezte, hogy 25 Ft-ot a sóvából felvegyen.

fol. 102rv.

1551.04.19

Az uralkodó az UK-nak a szlavón főharmincad kapcsán.

fol. 102v.

1551.04.19

I. Ferdinánd a krajnai püspöknek, hogy 6 mázsa puskaport a laibachi hadser-tárból felvehessen Niklas Tersachky.

fol. 113v–114v

1551.04.27

Sforza Pallavicini bestallungja.

Miksa főherceg alárendeltje, 1551 január 20-tól van szolgálatban, havi 100 rFt zsolddal.

fol. 114rv.

1550.04.27

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesternek és ellenőrének, hogy Johan de Mierest vegyék fel a mustrajegyzékbe.

fol. 115r.

1551.04.27

Az uralkodó az UK-nak.

A bécsi hadszertárból utaljanak ki 3 mázsa puskaport Dersffy István részére, aki azzal saját, a vend végvidéken („Windischland”) elhelyezkedő várát kívánja ellátni.

fol. 116–117v.

1551.04.27

Sigmund Wilpacher magyarországi főlélmester feladatainak összefoglalása (verzeichnus...) a Magyarországra most felvett hadinép élelmezése tb.

A szolgák, mesterek, feladataik és fizetésük felsorolása.

fol. 118v.

1551.04.14

Passbrief özv. Barbara von Possin (Bazin) r., három egymást követő évben, három kocsi mennyiségben Magyarországon vásárolt bort minden vámtól mentesen szállíthatja Alsó-Ausztriába.

fol. 129v–130r.

1551.05.03

Az uralkodó elismervénye Andreas Lindauer részére a Mária királyné-féle zálogügyletből kifolyólag.

fol. 130r.

1551.05.04

Az uralkodó Konrad Waal és Mathias Fuschs magyarországi fizetőmestereknek: vegyenek fel két piemonti nemest a mustrajegyzékbe.

fol. 130rv.

1551.05.04

Az uralkodó Sigmund Wilpachernek

Komárom lisztel és marhával való ellátása, az egy fontnyi marhahúst, amit eddig 6 bécsi pfeningért adott, azt 5-ért adja, a sót, aminek fontját 8-ért adta, ezentúl 7 pfeningért adja egész évben a komáromi dinstleut-oknak.

fol. 131v.

1551.05.04

Az uralkodó a hadi fizetőmesternek

A komáromi hadinépek és a naszádosoknak ezentúl csak „Purpiann unnd Lindisch” posztóval fizethet. A naszádosoknak olyan sok karázsia posztójuk van, („sovil aufdieselben dem alten gebrauch unnd irer habundn besoldung nach, auss zu schneiden geburt, gantz stukweiss zuhanden irer der nassadisten wayvoden gebest, und uberantwortest”).

fol. 138v.

1551.05.10

Az uralkodó Sigmund Wilpachernek

Érdemeire való tekintettel, különösen a múltkori magyarországi hadjáratban nyújtott teljesítményéért kap 200 rFt-ot, amit a komáromi éléspénzből (profants gelts zu Comorn) vehet el.

fol. 138v–139r

1551.05.10

Az uralkodó Sigmund Wilpachert érdemeire való tekintettel 400 rFt kegydíjban részesíti és mentesíti minden elkobzás (confiscation), jóvátétel (vollikeiten), bűntetés/pénz (peenfallen, contrabanen) fizetése alól.

fol. 139r–v.

1551.05.10

Az uralkodó Georg Bischof taxatornak

Sigmund Wilpacher főélelmestert (obristen profantverwalter) az uralkodó már két éve nemesítette, de jelentették neki, hogy erről a nemeslevelet nem kapta meg, mert ennek költségeit nem fizették ki. Ezt a költséget most az uralkodó elengedi neki, az oklevelet ingyen kell neki elkészíteni.

fol. 140v–141v

1551.05.14.

Az uralkodó Wolf Aigner bécsi élésház felügyelőnek (profantkastner alhie) megparancsolja, hogy adjon 50 mut gabonát és 4 font sót a komáromi őrség ellátására.

fol. 141v–142r

1551.05.15

Az uralkodó Matthias Fuchs hadi fizetőmesternek, hogy fizessen Reinprecht von Ebersdorf követ részére 200 dukát évi províziót, minden negyedévben 50-et, valamint egy „seiden Eerkleid”-et is adjon neki.

fol. 142r.

1551.05.15

Az uralkodó Sigmund Wilpachernek

Elrendelte a komáromi őrség mustráját az április 1-ig terjedő időszakra. Mivel a katonák nehezményezték, hogy azt az élelmet is le akarja vonni, amit április 1-ig és a tényleges mustra közötti időszakban osztott ki számukra, ezért megparancsolja SW-nek, hogy csak az április 1-ig elfogyasztott élelem értékét vonja le a zsoldösszezből („Das du gedachten knechten allein die proffandt, sovil sy biss auf die ersten april genummen”), a többit majd a következő elszámolás alkalmával.

Ezen kívül az uralkodó megparancsolja, hogy azt az egyéb élelempénzt, amivel a katonák tartoznak, adja át a hadi fizetőmester szolgáljának, hogy ő azt is a katonák fizetésére fordíthassa. (“Dann so haben wir unnsers kriegszalmeisters dienner, so jetzo die zallung thuen wirdet, befelchen, andem profandt gelt, so di knecht in die profandt schuldig sein, vier tausent gulden in hannden zubehalten, und zu der bezallung zugebrauchen, darauf ist auch unser bevelch, das du in des stat gebest, und darinnen kain verhinderung thuest.”) Matthias Fuchsnek parancsba adta, hogy fizessen 4 ezer rFt-t a komáromi őrség élelemellátására.

fol. 143r.

1551.05.16

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesternek és ellenőrének, hogy Francisco de Aldanát egy megüresedett kapitányi posztra kinevezte ugyanolyan fizetéssel, mint azt elődje bírta. Mivel az eddigi kapitány havi 6 korona többletsoldot (uberbesoldung) kapott, ezen túl ebből 4 koronát Don Casparn de Castelini, 2 koronát pedig Luis Venegas kapjon. Az uralkodó meghagyja azt is, hogy Bernardo de Aldana a saját 4 koronás überbesoldung-jából, a saját zászlóaljából azt, aki arra érdemes, jutalmazhasson.

fol. 143v.

1551.05.16.

A magyarországi hadi fizetőmester részére parancs.

I. Ferdinánd kinevezte Bernardo de Aldanát a mostani erdélyi hadjárat parancsnokának („auf dem zug in Sibenburgern, des veld marschals ambt zuversehen und verwalten gnedigst auferlegt”), ezért havi 100 rFt forintos zsoldot kell neki kifizetnie.

fol. 146r-v

1550.05.22

A magyar hadi fizetőmesternek, Fuchsnak átküldik azt az elismervényt, amelyben Hans von Oppersdorf 14037 Ft átvételét ismeri el.

fol. 146v.

1550.05.22

Az uralkodó Agiera (magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesternek) és ellenőrének, hogy Alexandro-t felvette kapitányi állásba havi 10 koronával.

Julian de Carneval-t 8, Uriel-t 6 és Artze-t 6 koronával szintén vegye fel a mustrajegyzékbe.

fol. 151v.

1551.05.29.

Az uralkodó az AAuK-nak

A Fuggerek sziléziai és óvári hitelei ügyében.

fol. 152r.

1551.05.30.

Az uralkodó Konrad Waal mustramesternek

Cassian Zellert vegye fel a mustrajegyzékbe, havi 10 rFt fizetéssel.

fol. 152v.

1550.05.30.

Utasítás Erasmus Teuffel-nek

Mivel Bécsben arra nincs pénz, hogy azt a 200 sáncmunkást, akik az erdélyi hadjáratban teljesítenek szolgálatot, kifizessék, így ő azokat az egri jövedelemből (von dem vorrat des gelts zu Erla) fizesse ki.

fol. 157r–173v

1551.06.01.

Miksa cseh király újabb hofstaat-ja.

fol. 176v.

1551.06.03.

A krajnai püspöknek, hogy Mattheus von Roll 435 Ft-os adósságát, amely Neuhaus ostroma majd kijavítása után keletkezett, neki fizesse ki.

fol. 177r.

1551.06.03.

Az uralkodó az A-Au-i rendeknek

Paksy János és 200 hajdújának fizetéséről.

fol. 180r.

1551.06.04.

Az uralkodó a krajnai püspöknek

Az állatkertjébe Konstantinápolyból érkező két török szarvas élelmezése ügyében.

fol. 186r.

1551.06.07.

A bécsi hadszertárnak

Adjanak 2 mázsa puskaport a zágrábi püspökségnek.

fol. 190r–191r

1551.06.09

Gregor Seepachnak a trieszti őrség fizetéséről.

fol. 192v.

1551.06.12.

Az uralkodó Magnus Scheitz részére.

Utaljon ki a készleteiből a komáromi naszádosok parancsnokának vitorlavásznat (?) („zu einem haubtfan, und dann auf die fan ieder schiff daselbst, desgleichen auch wulln tuech zu einer deckh bemelts schiff”).

fol. 193v–194r

1551.06.13.

Az uralkodó a krajnai püspöknek

A laibachi fegyvertárból adhat 5 mázsa puskaport Georg Zluny von Frangepán saját vára részére.

fol. 195v.

1551.06.17.

Passbrief Hans Fünfkirchen-nek, hogy saját borát Bécsből vámok fizetése mellett Győrbe szállíthassa.

fol. 196v.

1551.06.17.

Az uralkodó az UK-nak

Adjanak Lenkovitsch-nak 6 mázsa puskaport Meichau ellátására.

fol. 199v.

1551.06.18

Az uralkodó a főhadparancsnoknak (obristen in Hungarn)

Megparancsolja, hogy amennyiben a magyar könnyűlovasok között egy hely megürül, akkor arra Francisco Bartolaci-t vegye fel.

fol. 200v–201r

1551.06.19

Az uralkodó az UK-nak, hogy a fogságba esett zágrábi harmincados Gregor Wincenty kiváltása ügyében a vend vidéken elhelyezkedő birtokát, Waan-t, Székely Lukács (Lucas Zäckl) nevére íratta.

fol. 201v–202r

1551.06.20

Az uralkodó Bernhard Hamerl bécsi hadszertárosnak

Szállíttasson Peter Castellansky részére Biskrad várába 3 mázsa puskaport.

fol. 203r.

1551.06.22

Passbrief Zrínyi Miklós részére, hogy 62 darab karisiát szállítson vámmentesen Bécsből Schackenturn-ba.

fol. 205r

1551.06.24

Az uralkodó Tahy Ferenc szigeti kapitánynak

Mathias Soatsch és Johannes Orsag szigeti zsoldosokat, akik korábban Szigeten (Szigetvár) szolgáltak, de fogságba estek és most azt kérvényezik, hogy vissza kerülhessenek katonának, minden ellenkezés nélkül vegye vissza. Latin ny.

fol. 210r.

1551.06.26

Passbrief Hans Grininger győri polgár részére

400 akó bort Bécsből vám megfizetése mellett Győrbe szállíthassa.

fol. 210v.

1551.06.26

Erasmus Teuffnek

Kozar Mihály Szigetvárból el lett bocsátva és Hans Bachmegyey von Pariss (!), aki 100 könnyűlovas parancsnoka volt, vegye fel őket lovas-parancsnoknak a legközelebbi alkalommal.

fol. 212v.

1551.06.27.

Az uralkodó a komáromi kapitánynak. Miután Wolf Babey meghalt, vegye fel Caspar Nusal-t a komáromi hadinép közé ugyanolyan feltételekkel.

fol. 212v–213r

1551.06.27.

Az UK-nak Neuhaus fegyverzetéről.

fol. 213v

1551.06.27.

Passbrief Andres Lindauer (zu Vischa bei Neustat) részére, hogy 3 évig, „zwen dreiling hungerischen weins umb Neusidl, Ödenburg und derselben enden” vásároljon és azt a saját háztartásába szállíthassa, vámok fizetése mellett.

fol. 214r.

1551.06.28.

Az uralkodó Matthias Fuchsnek Joan Baptista de Castaldo zsoldjának emeléséről: 700-ról 1000 rFt/hó-ra emeli.

fol. 215r.

1551.06.27.

Az uralkodó Benedikt Losen-nek, hogy adjon még 300 rFt Kapronca (Kopreinitz) fegyverrel való ellátására.

fol. 222v–223r.

1551.07.05

Az uralkodó az UK-nak

A komáromi hadszertárba 40 lider akó bort és néhány mázsa vasat a bécsi hadszertárból kell szállítani.

fol. 223r.

1551.07.06

Az AAu-i biztosoknak (verordnete), hogy Desewffy Ferenc győri kapitány zsoldját emeljék, mivel ő ott az összes hadi ügyet intézi („das ganz Kriegswesen daselbst verrichten thuet”) és addig mindösszesen 20 Ft-ot kapott, ettől a naptól még 30 Ft-ot kapjon, azaz összesen 50 Ft-ot.

fol. 223rv.

1551.07.06

Az uralkodó a magyar hadi fizetőmesternek ill. annak távollétében a helyettesének, hogy Bakics Péter zsoldja mellé ellátmányt is engedélyez, sőt „auf horpaucker, trummeter, fendrich” számára is.

fol. 225v.

1551.17.09.

Az uralkodó Mathias Fuchsnak, hogy emelje Castaldo „obrist leitandt”, Alexander kapitányának a zsoldját, amit Castaldóval kell megbeszélnie.

fol. 227r.

1551.07.10

Az uralkodó a szolnoki hadi fizetőmester szolgának, hogy az adjon 200 tallért néhány fogságba esett spanyol kiszabadítására.

fol. 227r.

1551.07.10

A mustramesternek, hogy Erasmus Rottenberger és Hans Wächtl, akik 10-10 nehézlovasnak parancsnokai Opperstdorf alatt Erdélyben, mustralja meg és fizesse ki őket.

fol. 228v.

1551.07.13

Passbrief Prekla püspökének, hogy Magyarországon vásárolhasson 20 akó nehéz bort „schwär wein” és minden vám nélkül azt Sziléziába szállíthassa.

fol. 228v–229r

1551.07.17

Wesenpach fizetőmesternek

Vették jelentését és összeírását a horvát végvidéki végvárakról és az ottani hat havi zsoldkötségekről. Ez alapján szöveget és pénz küld, de nem eleget. stb.

fol. 229v–230r

1551.07.17.

3 levél: a laibachi vámos részére, a „scart kundshaftok” kifizetése, a Vizedomant-nak a zenggi vár tornyának javítására 2000 rFt, és az UK részére Tersat ügyében

fol. 232v–233v

1551.07.17

A magyar mustramesternek az erdélyi mustra lebonyolításáról.

Elfogadta azt, amit a spanyolok mustrájáról korábban írt. A németeket illetően részletezi, hogy mit kell tenni, kik vannak a seregben stb.

fol. 233v–234r.

1551.07.17.

A magyar fizetőmesternek, hogy adjon Castaldónak 200 dukátot.

fol. 235v.

1551.07.23

A magyar fizetőmesternek, hogy Bernardo de Aldana zsoldját emelje fel 50 Ft-al, így ezentúl, havi 150 Ft-ot kap.

fol. 238r.

1551.07.26

Passbrief Mark Anton részére, hogy az vámmentesen szállítson Bécsből Erdélybe 400 sturmhauben-t, és más egyéb fegyvereket, valamint 9 vég posztót és egy Teuch-t.

fol. 239v.

1551.07.27.

A magyar hadi fizetőmesternek: adjon 200 dukátot Castaldónak.

fol. 240r.

1551.07.29.

A magyar hadi fizetőmesternek Felix von Arck két nemesének a mustrában való szerepléséről.

fol. 239v.

1551.07.27.

A magyar hadi fizetőmesternek Adjon 300 forintot Felix von Arcknak, aki azt korábban a katonáknak adta át.

fol. 243v.

1551.07.31

Sigmund Wilpacher-nek, hogy fizesse be azt a 35 rFt 57 kr-t, amit abból a borból árult, amit Győrbe Desewffy Ferenc vitt.

fol. 243v–244r

1551.07.31

A komáromi élésmesternek, hogy adjon Török Ferencnek Gesztesre 5 hordó lisztet.

fol. 244r.

1551.07.31

A komáromi élésmesternek, hogy Török Ferenc a pápai alattvalóinak adja oda annak az öt hordó bornak az árát, amit azok neki átadtak.

fol. 244rv.

1551.07.31.

Királyi parancs Ferdinánd minden hivatalnokának vámosának, ellenőrének stb, hogy Zrínyi Miklós részére engedélyezte, hogy az minden ezüstjét, amit Gwatzdanskhy-nak nevezett bányájában, vagy bárhol másutt Horvátországban található, vámmentesen minden zaklatás nélkül Karintiába és Krajnába szállíthassa és ott eladhassa (Passbrief).

fol. 244v–245v

1551.07.01!

Bestellung Budai Jakab deák királyi titkár részére

„Nos Ferdinandus etc. ... Quod nos consideratis serviciis egregii Jacobi Literati Budensis quae ipse Sacrae premisem Regni nostri Hungariae Coronae, ac deinde Maiestati etiam nostrae signanter vero in proximus tractatibus Turcicis, inter majestatem nostra et imperatorem Turcarum anno exacto nomine secretariatus fideliter exhibuit”, és személyének alkalmosságát felveszi őt királyi titkárnak az udvarába évi 150 mFt fizetéssel, amit neki az Udvari vagy a Magyar Kamarából kell kifizetni. Feladata az oda-vissza fordítás török nyelvből. Alatta bejegyzés: erről parancs ment az udvari fizetőmesternek. Latin ny.

fol. 250r.

1551.08.01

Az egri hadi fizetőmester szolgának

Fizesse ki a Bakics Péter alá tartozó hűsz lovast, akiket az előző mustra alkalmával nem fizetett ki.

fol. 251r.

1551.08.01.

Passbrief Leopold Puechler részére, hogy Erdélybe a hadinép számára vámmentesen szállíthasson fegyvereket. (200 db hirnhauben (?), 100 db pratspiss, 50 db hendtschuech, 10 db panzer.)

fol. 253r.

1550.08.02

Az AAuK-nak

A laibachi fegyvertárnak adjanak Bécsből 200 mázsa puskaport.

fol. 255r.

1550.08.03

Passbrief Florian Griespecken részére 3 évre, hogy évente 3 kocsi Magyarországon vásárolt nehéz bort (schwär hungrischen weins) vámmentesen Prágába szállíthasson.

fol. 256r

1551.08.06.

Passbrief Alexander Rhumbel részére, hogy egy hajórakomány (schiffart) bort a komáromi őrség ellátására vámmentesen szállíthat.

fol.257v–258r

1551.08.08

A hadi fizetőmesternek, a Bakics Péter alatt szolgáló Balog Vince („Vicencien Walog”) a lovas kapitány fizetése tb.

fol. 261r.

1550.08.11

Erasmus Teuffel-nek, hogy felvette 20 lovas kapitányaként Johann Khisspibei-t, ossza be őket a Bakics alá tartozó ezer lovas közé oda, ahová az a leg-szükségesebb.

fol. 262v–263r

1551.08.12

A krajnai püspöknek, hogy 3 szakállast és fél mázsa puskaport adjon Lalischatz-i szegény alattvalók részére.

fol. 263r

1551.08.12

A komáromi élésmesternek, hogy adjon át 5 ezer forintot a komáromi éléspénz-ből Lamprecht Janzitsch hadi fizetőmester szolgának a komáromi őrség fizetésére.

fol. 264r–265r

1551.08.14

Matthias Fuchs magyarországi hadi fizetőmesternek az erdélyi hadak fizetésé-ről. Adtak 30 ezer Ft készpénzt is, de adnak 29002 Ft pénzt arra, hogy posztót vásá-roljon és abból fizesse a katonákat. A vásárlás lehetőségei és a főhadparancsnokkal történő egyeztetés tb. is.

fol. 255v–266r

1551.08.15.

Reinprecht Ebersdorf és Tarnotzky részére parancs, hogy vegye fel egy komá-romi vajdai posztra Szabó Lászlót. Korábban Pozsgay és Nagy Imre, két vajda halt meg, ezzel megürült a fenti állás.

fol. 266v.

1551.08.16.

Wolf von Pucheim-nek 200 könnyűlovas felvételéről

Vették augusztus 8-án Korponán kelt levelét. Válaszuk: a Magyar Kamarán ke-ressztül Besztercebányára elküldték azt a parancsot, amely alapján a legszüksége-

sebbeket Puchheim el tudja intézni. Aztán megparancsolták Erasmus Teuffel-nak, hogy az küldjön ki egy alkalmas embert a bányavidéki lovas katonák felmérésére, hogy azok valójában kevesebben vannak-e, mint ahogyan azt korábban elrendelték. Addig is megengedik, hogy 200 lovasat toborozzon, akiket amikor sikerült összeszednie jelentse, és akkor az uralkodó el fogja rendelni mustrájukat. Adnak 300 Ft-ot arra a 24 lovasra, akit Korponán tart addig, amíg a rendes fizetésük be nem következik.

fol. 269rv.

1551.08.19.

Karl von Czierotin bestellungja

500 cseh nehézlovas parancsnoka, havi 500 rFt fizetés, 24 lovas 12 rFt, wachtmaster 24 rFt, szállásmester 24 rFt, furier 12rFt, kaplan 24rFt, borbély 30rFt, három trombitás 12-12 rFt, dobos (horpaugger) 12 rFt, 8 trabant 8-8 rFt fizetésül aug. 22-től Miksának és Castaldónak (obristleitnandt) van alárendelve

fol. 269v–270r.

1551.08.19

Allia Mátyásnak, hogy Budaschi Jánost ötven lovassal alárendelte. Latin ny.

fol. 272rv.

1551.08.21

Parancs Matthias Fuchs részére, hogy Matthias Taxis-nak udvari postamester (hofpostmeister) részére a Zólyomba és onnan Egerbe, illetve néha egyéb helyekre menő posták veszélyessége miatt dupla pénzt engedélyez.

fol. 273v.

1551.08.22.

Matthias Fuchs részére, hogy Castaldo 1000 Ft-ot adott Báthori András részére Temesvár megerősítésére. Ezt vegye be elszámolásai közé.

fol. 273v.

1551.08.22.

Az AAuK-nak Matthias Hofer Tibin-i kapitány

fol. 274r.

1551.08.23.

Az uralkodó Castaldónak

Miután hírt kapott arról, hogy az erdélyi hadinép hiányt szenved lelkészben, ezért megparancsolja, hogy Anthonio Kleilio (Doctor auch Brister) havi 20 rFt-al kerüljön be a mustrajegyzékbe. A németeknek tartson istentiszteletet.

fol. 274v–275r.

1551.08.29.

A krajnai biztosoknak (An ainer Landschaft in Crain verordnete)

Jakob Wesenpach részére 5000 rFt a vend (szlavón) és horvát végek fizetésére.

fol. 275v–276r

1551.08.29.

A krajnai biztosoknak (An ainer Landschaft in Crain verordnete)

Lenkovitsch részére 2000 rFt a a vend (szlavón) és horvát végek fizetésére.

fol. 276rv.

1551.08.29.

A krajnai biztosoknak (An ainer Landschaft in Crain verordnete)

Hans Lenkovitsch részére 4 mázsa puskaapor.

fol. 276v–277r

1550.08.29.

A krajnai püspöknek

Kristoff Kevenhüller részére mindenféle méretű vasgolyókat rendel.

fol. 278r.

1551.08.31.

Passbrief Zrínyi Miklós részére, hogy Bécsből vámmentesen 93 sturmhauben, 31 lang hand schuech, 2 trombitát, 2 táborig sípot (Veldpfeiffen) és néhány Kurschen-t haza (anheim) szállítson.

fol. 288r.

1551.09.04

Bernard Hamerl bécsi hadszertárnoknak 300 spiess-t és 40 hellenpardt-ot kell Trencsénbe adnia, Christoph Görtschacher trencsényi kapitány részére.

fol. 288v.

1551.09.05

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesternek és ellenőrének, hogy Antonio de Enzivilas kapitányt havi 10 koronával felveheti az erdélyi spanyol hadakhoz kapitánynak.

fol. 289r.

1551.09.08

Passsbrief Hans Hohenkirchen részére, hogy 10 szekér nehéz bort (schwär Wein), Bécsújhelyből (Neustatt) Győrbe szállíthat, minden vám megfizetése mellett.

fol. 289v–290r.

1551.09.09.

UK Matthias Fuchsnak

Pethő Jánosnak a csatolt kivonat szerint átadtak néhány ágyút, aki azokat Erdélybe szállítja. Amikor az szükséges, ezeknek az ágyúknak a szállítását és egyéb szükségleteit Fuchs támogassa.

fol. 291v.

1551.09.10

UK Michael Schick r.

Az „armada” kapitánya, Alonso de Contreras arra kérte a kamarát, hogy az ő katonáit hetenként fizessék. Ezt most Schick-nek megparancsolják, és hozzáteszik, ha nincs elegendő pénz, akkor jelentsen a Kamarának, amely intézkedik a pénz előteremtéséről.

fol. 291v–292r.

1551.09.10.

UK Niklas freiherr von Thurn-nak, miszerint Gradisch kijavítására robotot használhat.

fol. 292r–294v.

1551.09.10.

Ferdinánd Joachim Wisernek, kölcsönökről, váltókról, a Fuggerekkal való tárgyalásról, posztovásárlásról.

fol. 296rv.
1551.09.10.

A krajnai vizedomamtnak, hogy fizessen a zenggi püspöknek 100 Ft-ot.

fol. 297rv.
1551.09.14.

Az AAuK-nak Caspar Ritschan egykori Sankt Veut an Phlamb-i kapitány elszámolási ügyében.

fol. 298r–299r
1551.09.14.

Az UK válasza Hans Görtschacher részére a győriek mustrájáról

Tarnótzynak engedélyezik, hogy az eddigi 40 lovasa mellé még hatvanat felvegyen. Jurisics Miklósnak is lehetett 100 lovasa. Zauder Ferenc az eddigi 48 mellé még 44 lovasat vehet fel. Keglevics 100 lovas tarthat. Zalai Kelemen 106 babócsai lovasa van, Alia Mátyás, Erdődi Péter nem tud megjelenni a mustrán, ezért nem kell fizetni. Hasonlóan Pokol Pál 20, Athalmi Péter 12 lovasát ugyanezért. Adnak neki 600 Ft-ot. Ps.: Erdődít és 100 lovasát mégis mustrálja meg, menjen el Babócsára, erre még 400 Ft-ot küldenek neki. Rátkai Pál is jelentette, hogy Pápan szűksége van 100 gyalogosra.

fol. 299rv.
1551.09.14

Az uralkodó Matthias Fuchs-nak a mustrajegyzékben használatos pénzfajtákról.

fol. 312v.
1551.09.17.

Passbrief Wolfgang Hochenwarter részére, hogy Pozsonyból Komáromba 5-600 (!) akó bort minden vám megfizetése nélkül szállíthasson.

fol. 312v.
1551.09.17.

Passbrief Hans Eibitz részére, hogy a Magyarországon állomásozó lovasoknak vámmentesen szállíthasson „200 parschuech, 100 Rotzen, huefeisen, huefnegel, harnisch niet, handtschuech, Reitseckn, und dergleichen Rüstung”.

fol. 306v–307r

1551.09.20.

UK Mathias Fuchsnak

Pietro Ferrobosco „Maller” eddigi havi 10 Ft-os zsoldját 5-el emelje. (Csak részben olvasható bejegyzés!)

fol. 307v.

1550.09.20.

UK Christoph Ganabizter-nek

Karl von Zierotin 5000 lovasának fizetéséről.

fol. 309v.

1551.09.22.

Az uralkodó parancsa Matthias Fuchsnak

Amikor Cristof Capata, Komáromban megjelenik, vegye fel őt a komáromi őrség közé havi 7 koronás fizetéssel.

fol. 313v.

1551.09.22

Passbrief Sebastian Pilgert részére, hogy 130 hordócska bort Regensburgból a Dunán Győrbe szállítson, vám megfizetése mellett.

fol. 316v–317r

1551.09.27.

Az uralkodó Matthias Fuchsnak

Hans von Terba-át kinevezte Komáromba puchsenmaisternek, annyi havi zsoldot kapjon, mint amár ott állomásozó puchsenmeister.

fol. 317rv.

1551.09.27

Bestellung Székely Lukács („Lucas Zäckl zu Fridaw leinadnt zu Windischland”) részére. Néhány könnyűlovas felvétele. Havi 200 rFt zsoldja van, 20 saját lovas, és 100 lovas kapitánya. Miksa és Castaldo alá beosztva.

fol. 319v–320r

1551.09.29.

Az uralkodó Erasmus Teuffel-nak, hogy adjon 1200 rFt-ot Wolf Heinman „unnsERM profandtverwalter zum Zolnockh”-nak, marha és egyéb élelmiszervásárlá-

sokra. Mivel Bécsből ebben a veszélyes időben nem tudnak pénzt adni, vegye el a hadi fizetőmester segédjétől.

fol. 332v–333r

1551.10.03

Az uralkodó Jakob Wesenpach „Zahlmeister in Windischland” részére a szlavóniai 6 havi zsoldfizetéséről.

fol. 333rv.

1551.10.06.

Az uralkodó Wolf von Puchheim zólyomi kapitány részére. Elrendelte, hogy adjanak neki az udvari fizetőmester hivatalából 1000 Ft-ot saját és lovasainak fizetésére.

fol. 333v–334r

1551.10.06.

Az uralkodó Sigmund Kevenhüler (Vizthums in Kärndten) részére 24 mázsa ólmot adjon.

fol. 335v–336r

1551.10.08.

Az uralkodó Sigmund Wilpacher főélelmesternek

A nyáron Budából Komáromba két török gabonaszállító hajó ment. Ennek kapcsán megparancsolják neki, hogy amennyiben legközelebb hasonló történne, akkor küldje a hajókat és személyzetüket a legsürgősebben Bécsbe. A költségeket neki kell állnia.

fol. 336r.

1551.10.10

UK Sigmund Wilpacher főélelmesternek

A nemrég elhunyt Johan de Zara, Tata kapitánya Tatán egy „Zug”-ot tartott a faszállításra. Megparancsolják Wilpachernek, hogy amíg az új kapitány oda ki nem lesz nevezve, ezt a Zug-ot lássa el élelemmel.

fol. 336rv.

1551.10.10

UK Michael Schicknek

Mivel Komáromban nincs alkalmas börtön épület, tegyen jelentést annak építési lehetőségeiről.

fol. 339r.

1551.10.15.

Passbrief Oswald Stain részére, hogy vámmentesen szállíthasson fegyvereket és felszereléseket a magyarországi hadinép számára. („15 samb kriegrustung (?), 30 samb welicher frucht“.)

fol. 339v.

1551.10.15.

Az uralkodó Matthias Fuchsnak Sforza Pallavicini tanácsos „obristen Kriegcommisari in hungern”, részére 400 Ft, 6 apródjának havi 80 Ft.

fol. 342r.

1551.10.19.

Passbrief Wolfgang Kremer részére, hogy az itt vásárolt 3 dreiling bort Magyarországra szállítsa.

fol. 344v.

1551.10.21

UK a karintiai biztosoknak: 400 Ft a horvát végek fizetésére

fol. 345rv.

1551.10.21.

Az uralkodó Kristof Kevenhüllernek 7 ezer Ft-os ólomvásárlása ügyében.

fol. 345rv.

1551.10.21.

Az uralkodó Kristof Kevenhüllernek

Adjon 300 Ft-ot Wesenpach-nak a végek fizetésére.

fol. 346rv.

1551.10.22.

Az „Óvár megyében” (Moson vm.) vásárolt gabonated tárgyában.

fol. 348r.

1551.10.23.

Az uralkodó a magyarországi spanyolok melletti hadi fizetőmesternek és ellenőrnek, Antonio Vasquez-t vegy fel a mustrajegyzékbe 7 korona havi zsolddal.

fol. 348r.

1551.10.23 .

Az UK Wilpacher-nak

A komáromi éjszakai őrségnek átadott fáklyák ügyében. Anton Sixt kapitánnyal való egyeztetés.

fol. 352.

1551.10.25.

A győri hajdúk élelmezése tb.

Legyen ugyanannyi mint Szentmártonban: 1 cipő (laib) kenyérért 1 krajcárt számoljanak el.

fol. 352rv.

1551.10.25

A bécsi hadszertárnak, hogy amikor Tahy Ferenc, vagy megbízottja megjelenik Bécsben, hogy a hadszertárból 100-100 golyót elvigyen, akkor adják oda neki.

fol. 352v–353r.

1551.10.26.

UK a bécsi hadszertárnak, hogy Einrich von Könichsparg győri (tisztnak) 20 mázsa puskaport küldjnek.

fol. 353r.

1551.10.27.

Passbrief Johan Poppel részére, hogy a Magyarországon vásárolt négy szekér nehéz borát saját házába, Csehországba vámmentesen szállíthatja.

fol. 353r.

1551.10.27.

Passbrief Adam von Sternberg (Landhofmeister) részére, miszerint négy szekér nehéz borát saját házába, Csehországba vámmentesen szállíthatja.

fol. 353r.

1551.10.27

Passbrief Georg von Gersdorf 6 szekérnyivel teheti uezt.

fol. 353r.

1551.10.27

Passbrief Georg Albin részére, hogy Ausztriában vagy Magyarországon vásárolt évi 3 dreiling bort, vámmentesen a csehországi Schlakkenwald-ba szállíthat.

fol. 354r.

1551.10.29.

Passbrief Kristoff von Karlovitz r. 20 akó bort vehet Magyarországon és azt vámmentesen Prágába viheti.

fol. 358v.

1551.10.31.

Passbrief Mária királyné részére, hogy a következő, Magyarországon vásárolt árukat vámmentesen „ins Niederlande” elszállíthassa: 18 hordó bor, 5 hordócska gyümölcs, 2 hordócska füllwein.

fol. 359rv.

1551.10.31.

Szabó Márton zurányi (zurndorfi) harmincados részére engedélyezi, az uralkodó, hogy bizonyos (contrabanda) árukból egy-egy részt megtarthasson.(Sáfrány, cseresznye, Samet?)

fol. 364rv.

1551.11.04.

Az uralkodó (?) az AAuK-nak, miszerint Batthyány Ferenc javaslatott tett a magyarországi tizedek bérlésére és hogy azokat mely helyekhez rendelik. A javaslat szerint egy alkamas személyt kell a legsürgősebben alkalmazni, aki mint őfelsége élésmestere a megyékben megjelenik és ott az élelmet megvásárolja a várak részére. Ezért az Udvari Kancellária állítson ki néhány megbízólevelet némely személy és alispán részére, adjanak nekik pénzt. Ezek felvásárolnák a szükséges dolgokat. Az AAuK ezért a fentiek szerint cselekedjen. Számoltassák el Wilpachert Komárom és Tata élelmezési számláiról és Alexander Ruml-t vegyék fel helyére

fol. 367rv.

1551.11.05.

UK Christoph Kevenhülernek a 33rFt 30 kr adósága tb.

fol. 367v–368r

1551.11.05

Az UK az AAuK-nak, arról, hogy küldjenek Bécsből 30 puskát (puchsen) Besztercebányára, ahonnan majd Ersmus Teuffel fogja továbbvinni a szolnoki naszádosok részére („unsere Nassarn Schiff zu Zolneckh auf jedes derselben ain puchsen, wie die auf dergleichen schiff gebreuchig sein”).

fol. 380r.

1551.11.10.

Gregor von Sepachnak Triesztbe, Joan Maria Basileo províziójáról.

fol. 380r.

1551.11.10.

Passbrief D. Georg Logan részére, hogy a Magyarországon vásárolt három szekéreny nehéz bort Boroszlóra, minden vám nélkül elszállíthatja.

fol. 388v–389r.

1551.11.10.

Utasítás Francisco Benigno részére a komáromi várépület felülvizsgálatára.

fol. 389rv.

1551.11.10.

Az UK Schobinger és Andreas Hierscher részére, hogy havi 20 rFt havi zsoldot fizessenek Benigno részére.

fol. 404r.

1551.12.11.

Passbrief Hieronimus Deyb (Richter zu Gloknitz) részére, hogy vám megfizetése mellett a Magyarországon vásárolt 8 (?) dreiling borát Gloknitz-ban szállíthassa.

fol. 404v.

1551.12.12.

Passbrief Ferdinand Wossner részére, hogy a Magyarországon vásárolt 12 hausen borát Innsbruckba szállíthatja vámmentesen.

fol. 413v.

1551.12.15.

Bácsmegyei János a Tatához rendelt könnyűlovasok kapitánya, havi 25 mFt-al vegye fel Fuchs a mustrajegyzékbe.

fol. 415r.

1551.12.29.

I. Ferdinánd kijelenti, hogy Kristof Konritz részére fenntart egy zálogbirtokot Alsó- v. Felső-Au-ban. Ha egy megürül, akkor Konritznek előjoga van.

fol. 417rv.

Prága, 1551.12.31.

Az uralkodó Magnus Scheitz udvari fizetőmesternek a szolnoki spanyolok fizetéséről. Szeptemberig mindent megkaptak, most december végéig fizesse ki őket.